

Valtionavustus

Hankeavustukset ammatillisen koulutuksen oppimisen tuen kehittämiseen 2023

Tila:

Haettavissa

Hakuaika:

9.10.2023 – 9.11.2023 klo 16:15

Hakulomake:

[Linkki valtionavustushakemukseen](https://valtionavustukset.oph.fi/avustushaku/470/?lang=fi) (<https://valtionavustukset.oph.fi/avustushaku/470/?lang=fi>)

Määräraha:

10 000 000 €

Lisätietoa antavat:

Opetusneuvos Tarja Heikkinen, etunimi.sukunimi(at)oph.fi

Tekniset asiat: valtionavustukset(at)oph.fi

Taustaa

Opetus- ja kulttuuriministeriö käynnistää hallitusohjelman mukaisesti lukiokoulutuksen ja ammatillisen koulutuksen oppimisen tuen kehittämisohjelman. Opetushallitus vastaa valtionavustuksella rahoitettavan kehittämis toiminnan käynnistämisen, ohjaamisesta, seurannasta ja tulosten raportoinnista. Kehittämisohjelman tavoitteena on selkiyttää ja kehittää oppimisen tuen järjestelmää lukio- ja ammatillisessa koulutuksessa.

Oppimisen tuella tarkoitetaan laajaa kokonaisuutta, jonka muodostavat opintojen henkilökohtaistaminen, opinto-ohjaus, erityinen tuki / erityisopetus sekä muut opiskelijan opiskelunvalmiuksia ja hyvinvointia tukevat toimet. Oppimisen tuen keskiössä on opiskelija, jonka hyvinvointi, jaksaminen ja opintojen sujutus ovat tuen tavoitteina. Tähän sisältyy opiskelijoiden ohjauksen ja tukitarpeiden nykyistä systemaattisempi kartoittaminen sekä opiskelijan hyvinvoinnin ja opiskelukyvyn vahvistaminen pedagogisten tukitoimien ja yhteisöllisen opiskeluhuollon avulla.

Oppimisen tuen vahvistaminen edistää opintojen saavutettavuutta ja opiskelijoiden yhdenvertaisuutta. Tuen tarpeen tunnistamisessa ja tuen järjestämisessä pyritään varhaiseen puuttumiseen. Kehittämis toimet voivat koskea myös lukio- ja ammatillisen koulutuksen järjestäjien järjestämän tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen opiskelijoita. Näin parannetaan opiskelijoiden edellytyksiä toisen asteen tutkinnon suorittamiseen ja vahvistetaan opiskelijoiden hyvinvointia, mikä vähitellen nostaa koulutus- ja osaamistasoa ja turvaa osaavan työvoiman saatavuutta. Erityistä huomiota kiinnitetään jatko-opintovalmiuksien kehittämiseen niillä opiskelijoilla, jotka tarvitsevat oppimiseensa tukea.

Oppimisen tukea kehitetään moniammatillisena yhteistyönä koko oppilaitosyhteisön sekä alueen muiden toimijoiden kanssa. Opiskelijat huomioidaan oman hyvinvointinsa ja tuen tarpeidensa asiantuntijoina, ja otetaan mukaan oppimisen tuen suunnitteluun ja kehittämiseen. Tavoitteena on kehittää oppilaitoksissa toimintakulttuuria, joka ottaa huomioon opiskelijan vahvuudet ja erityisopetuksen tarpeet yksilöllisesti.

Lukiokoulutuksen ja ammatillisen koulutuksen oppimisen tuen kehittämisohjelma linkittyy tiiviisti hallituskauden tavoitteeseen kehittää yhtenäisen tuen järjestelmää varhaiskasvatuksesta toiselle asteelle. Kehittämisohjelman tavoitteena on suunnata lukiokoulutuksen ja ammatillisen koulutuksen järjestäjien oppimisen tuen järjestelmää kohti lainsäädäntömuutoksia. Kehittämistyössä voidaan käyttää hyväksi tekoälyn ja digitalisaation antamia mahdollisuuksia ja aiemmin kehitettyjä digitaalisia tuen tarpeen arviointivälineitä.

Ohjelman aikana voidaan toteuttaa pilotteja, joiden avulla toimintatapoja kehitetään opiskelijoiden tueksi. Ohjelman aikana syntyneet toimintatavat tuen tarpeen tunnistamisessa, toteuttamisessa ja arvioinnissa sekä niihin liittyvä osaaminen ovat ohjelman päättyessä osa koulutuksen järjestäjien pysyvää toimintaa.

Hau kuvaus

Oppimisen tuen kehittäminen ammatillisessa koulutuksessa

Koulutuksen keskeyttämistä toisella asteella vähennetään määrätietoisesti. Samalla varmistetaan, että ammatillisen koulutuksen opiskelijat saavat lain edellyttämät henkilökohtaiset suunnitelmat, riittävän lähiopetuksen, työpaikkaohjauksen ja tarvittavan oppimisen tuen. Oppimisympäristöjen osalta tuen saatavuudessa on kehitettävää erityisesti työelämässä oppimisessa, näytöissä ja etäopiskelussa.

Kansallisen koulutuksen arviointikeskuksen (Karvi) tekemän selvityksen mukaan tuen muotoja ja tuen toteutusta tulisi kehittää ammatillisessa koulutuksessa niin, että ne soveltuvat entistä paremmin eri tutkintomuotoihin, tutkinnon osiin ja oppimisympäristöihin. Huomiota tulisi kiinnittää myös ammatti- ja erikoisammattitutkintoihin, joissa tuki toteutuu perustutkintokoulutusta heikommin. Lisäksi eri työtehtävissä toimivien rooleja tulisi selkeyttää ja yhteistyötä tiivistää erityisopettajien, eri tutkinnon osien opettajien sekä muun ohjaushenkilöstön välillä. Koko henkilöstön osaamista erityisessä tuessa sekä erityisopettajien konsultatiivista roolia tulisi vahvistaa.

Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain mukaan opiskelijalla on oikeus erityiseen tukeen, jos hän oppimisvaikeuksien, vamman, sairauden tai muun syyn vuoksi tarvitsee pitkäaikaista tai säännöllistä erityistä oppimisen ja opiskelun tukea tutkinnon tai koulutuksen perusteiden mukaisten ammattitaitovaatimusten tai osaamistavoitteiden saavuttamiseksi.

Valtionavustusten avulla on tarkoitus selkiyttää ja kehittää oppimisen tuen järjestelmää ammatillisessa koulutuksessa siten, että jokainen saa riittävää ja oikea-aikaista tukea opintoihinsa ja näyttöön valmistautuessa. Näillä toimin tuetaan opiskelijoita etenemään opinnoissaan ja vähennetään keskeyttämiä.

Hau tavoitteet

Nyt haettavana olevalla avustuksella rahoitettavien hankkeiden kehittämiskohteina voivat olla yksi tai useampi seuraavista:

- Kehitetään opintojen henkilökohtaistamista niin, että kaikki opiskelijat ja erityisesti oppivelvolliset saavat lain edellyttämät henkilökohtaiset suunnitelmat, riittävän lähiopetuksen, työpaikkaohjauksen, oikea-aikaisen tuen opintoihinsa ja näyttöön valmistautuessa. Kehitetään ohjausta ja tukea opintojen edistämiseen työelämässä oppimisessa, näytöissä ja etäopiskelussa.
- Kehitetään toimintatapoja tuen tarpeiden nykyistä systemaattisempaan kartoittamiseen sekä oikea-aikaisten ja oikean laajuisten pedagogisten tukitoimien toteuttamiseen. Kehitetään tuen muotoja ja tuen toteutusta eri tutkintomuodoissa, tutkinnon osissa ja eri oppimisympäristöissä. Kehitetään tuen tarpeiden tunnistamista ja tuen toteuttamista ammatti- ja erikoisammattitutkinnoissa.
- Vahvistetaan oppilaitoksen toimintakulttuuria kehittämällä henkilöstön osaamista erityisessä tuessa. Selkiytetään ja tiivistetään yhteistyötä erityisopettajien ja eri tutkinnon osien opettajien sekä muun ohjaushenkilöstön välillä. Vahvistetaan erityisopettajien konsultatiivista roolia.
- Kehitetään moniammatillisena yhteistyönä tuen malleja niille opiskelijoille, jotka tarvitsevat eniten tukea jatko-opintovalmiuksiin ja työelämään siirtymiseen.
- Kehitetään yhteisöllistä opiskeluhoitoa opiskelijoiden hyvinvoinnin, jaksamisen ja opiskelukyvyn tukemisessa ja vahvistamisessa.
- Kehitetään ja jaetaan yhteisiä oppimisen tuen toimintamalleja alueellisesti yhteistyössä koulutuksen järjestäjien ja oppilaitosten sekä muiden toimijoiden kanssa.

Avustettavissa hankkeissa tulee tavoitella sellaisia konkreettisia tuloksia ja tuotoksia, joita voidaan hyödyntää myös hankkeen jälkeen sekä levittää valtakunnallisesti. Levittämistyötä tulisi mahdollisuuksien mukaan tehdä sekä suomen että ruotsin kielellä.

Julkaisuja hankkeen kehittämistyön suunnittelun tueksi:

- **Ammatillisen koulutuksen tila** (<https://www.karvi.fi/fi/julkaisut/ammattillisen-koulutuksen-tila>) – Työelämälähtöisyys ja yksilölliset opintopolut ovat vahvistuneet, laadussa kuitenkin vaihtelua ja yhdenvertaisuuden toteutumisessa puutteita. Karvi 2023.
- **Amisbarometri 2022** (<https://sakkiry.fi/amisbarometri/>)
- **ERITYINEN TUKI VOIMAVARAKSI – Arviointi ammatillisen koulutuksen erityisestä tuesta** (<https://www.karvi.fi/fi/julkaisut/erityinen-tuki-voimavaraksi-arviointi-ammattillisen-koulutuksen-erityisesta-tuesta-0>). Karvi 2021.
- **Malleista oppilaitoksen toimintamalleiksi** (<https://www.oph.fi/fi/tilastot-ja-julkaisut/julkaisut/malleista-oppilaitoksen-toimintamalleiksi>)
- **Opiskeluhoollon keskeiset periaatteet ja tavoitteet sekä opiskeluhoitosuunnitelman laatiminen ammatillisessa koulutuksessa OPH-4609-2022** (<https://www.oph.fi/fi/tilastot-ja-julkaisut/julkaisut/opiskeluhoollon-keskeiset-periaatteet-ja-tavoitteet-seka>)
- **Vahva ja välittävä Suomi** (<https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/165042/Paaministeri-Petteri-Orpon-hallituksen-ohjelma-20062023.pdf?sequence=1&isAllowed=y>). Pääministeri Petteri Orpon hallituksen ohjelma 20.6.2023.

Säädösperusta

- Valtionavustuslaki (688/2001)

Valtionavustusten yleiset tavoitteet

- yhteiskunnallinen vaikuttavuus
- ammatillisen koulutuksen tuloksellisuuden ja vaikuttavuuden parantuminen
- kansallisen, alueellisen sekä kansainvälisen yhteistyön vahvistuminen
- työelämälähtöisen ammatillisen koulutuksen kehittäminen
- uusien ammatillisen koulutuksen toimintamallien kehittyminen.

Kuka voi hakea

Hakukelpoisia ovat ammatillisen koulutuksen järjestäjät, joilla on voimassa oleva järjestämislupa.

Avustusten myöntämisen välttämättömät edellytykset

- hakemus on saapunut määräajassa
- hakija on hakukelpoinen
- hakija on antanut määräaikaan mennessä selvityksen aikaisemmin myönnettyjen avustusten käytöstä
- avustuksen käyttötarkoitus on käytölle asetettujen tavoitteiden mukainen
- avustettava toiminta toteutetaan avustuksen käyttöajan rajoissa.

Haettava rahoitus ja rahoituskausi

Opetushallitus asettaa ammatillisen koulutuksen järjestäjien haettaviksi valtionavustukset ammatillisen koulutuksen oppimisen tuen kehittämiseen. Valtionavustusta myönnetään yhteensä noin 10 miljoonaa euroa.

Valtionavustusta myönnetään enintään 90 % kokonaismenoista, joten koulutuksen järjestäjän omarahoitusosuus on vähintään 10 %.

Avustusta ei voi käyttää avustuksen saajan opetuksen, ohjauksen ja oppimisen tuen rahoittamiseen silloin, kun kyse on koulutuksen järjestäjän perustoiminnasta. Avustuksella voidaan kuitenkin palkata lisähenkilöstöä, jos tällä kehitetään ja vahvistetaan oppimisen tuen ja erityisen tuen / erityisopetuksen ja järjestämistä.

Avustusta voi käyttää myös henkilöstön osaamisen kehittämiseen myönteisessä avustuspäätöksessä hyväksytyt talousarvion mukaisesti. Henkilöstön koulutuskulujen tulee olla kohtuullisia ja hankkeen tavoitteiden ja toiminnan kannalta perusteltuja.

Hankkeen kustannuksiin voi perustelluista syistä sisältyä oppimisen tukeen liittyviä ohjelmistohankintoja, joiden osuus voi olla enintään 10 % hankkeen hyväksytyistä kokonaismenoista. Erityisistä perustelluista syistä kustannukset voivat olla korkeammat. Ohjelmistokuluiksi hyväksytään hankkeen käytössä olevien ohjelmistojen kustannukset vain hankkeen keston ajalta. Laitehankintoja, rakentamiskustannuksia ja kalustehankintoja ei hyväksytä hankkeen kustannuksiksi.

Avustusten käyttöaika alkaa valtionavustuspäätöksen päivämäärästä ja päättyy viimeistään 30.6.2025.

Hakeminen ja hakuohjeet

Hakuaika on 9.10.-9.11.2023. Avustushakemus tulee olla jätettynä valtionavustukset-järjestelmään viimeistään 9.11.2023 klo 16.15. Sähköisen hakemuksen saapuminen annetun hakuajan sisällä täyttää määräaika koskevan kriteerin. Myöhästyneitä hakemuksia ei oteta arvioitavaksi.

Hakijan tulee tutustua [yleisohjeeseen avustuksen hakijalle ja käyttäjälle](https://www.oph.fi/fi/yleisia-ohjeita-valtionavustusten-hakijoille-ja-kayttajille) (https://www.oph.fi/fi/yleisia-ohjeita-valtionavustusten-hakijoille-ja-kayttajille).

Hankkeet toteutetaan koulutuksen järjestäjäkohtaisina tai alueellisina hankkeina. Yhteishankkeessa päähakijana toimiva ammatillisen koulutuksen järjestäjä vastaa hakemuksesta, hankkeen hallinnoinnista, toimeenpanosta, taloudesta ja selvitysten laatimisesta kokonaisuudessaan. Yhteistyökumppanit, joilla on omat osatoteuttamissuunnitelmansa ja talousarvionsa, nimetään erikseen hakulomakkeella. Yhteishankkeen yhteistyökumppanien tulee olla hakukelpoisia koulutuksen järjestäjiä, ja niitä koskevat samat ehdot ja velvollisuudet kuin hakijaorganisaatiota. Yhteistyökumppanit laativat yhteistyösopimuksen päähakijan kanssa.

Hankkeet osallistavat kehittämistyöhön opiskelijoita ja muita tarvittavia tahoja. Hankkeen suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon jo olemassa olevat toimivat oppimisen tuen mallit. Hakemuksessa tulee avata, mille tietoperustalle kehittämistyö rakentuu. Oppimisen tuen kehittämistyössä tulee huomioida opiskelijoiden osallisuus ja opiskelijalähtöinen lähestymistapa.

Näin hakemus arvioidaan

Hakemukset arvioidaan seuraavilla valintaperusteilla:

- Hankkeen tavoitteet, toiminta ja tavoiteltavat tulokset vastaavat hakutiedotteessa asetettuja tavoitteita ja kehittämiskohteita
- Hankesuunnitelman toteuttamiskelpoisuus ja kokonaistaloudellisuus
- Hankkeen tarve ja kehittämistyön tietoperusta
- Oppimisen tuen järjestelmän käytännön ratkaisut
- Opiskelijälähtöisyys ja opiskelijoiden osallistaminen
- Suunnitelma toimintamallien levittämiseen ja juurruttamiseen sisältäen systemaattisen seurannan ja soveltuvat mittaritiedot

Rahoituspäätökset

Päätökset tehdään, kun kaikki hakemukset on käsitelty. Päätökset lähetetään hakemuksessa ilmoitetuille tahoille sähköisessä valtionavustusjärjestelmässä.

Lisätietoja:

opetusneuvos Tarja Heikkinen, etunimi.sukunimi(at)oph.fi, puh. 029 533 1270 (tel:0295331270)

erityisasiantuntija Tiina Kärkkäinen, etunimi.sukunimi(at)oph.fi, puh. 029 533 1709 (tel:0295331709)

opetusneuvos Mia Vartiainen, etunimi.sukunimi(at)oph.fi, puh. 029 533 1187 (tel:0295331187)

Ruotsinkielinen ammatillinen koulutus:

opetusneuvos Ingeborg Rask, etunimi.sukunimi(at)oph.fi, puh. 029 533 1257 (tel:0295331257)

opetusneuvos Lotta Almark, etunimi.sukunimi(at)oph.fi, puh. 029 533 1581 (tel:0295331581)

Tekniset asiat: valtionavustukset(at)oph.fi

TILAA UUTISKIRJEMME